

Innst. O. nr. 26

(2001-2002)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 24.juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (samtykke til godkjenning av, og gjennomføring i sjøloven av, endringer i den internasjonale konvensjon 27. november 1992 om erstatning for oljesølskade og den internasjonale konvensjon 27. november 1992 om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning for oljesølskade - økt ansvar for skade ved oljesøl fra oljetankskip)

Ot.prp. nr. 32 (2001-2002)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Norge er tilsluttet den internasjonale konvensjon 27. november 1992 om erstatningsansvar for oljesølskade («1992-ansvarskonvensjonen») og den internasjonale konvensjon 27. november 1992 om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning for oljesølskade («1992-fondskonvensjonen»). Reglene er gjennomført i sjøloven kapittel 10.

I proposisjonen bes det om Stortingets samtykke til godkjenning av to resolusjoner av 18. oktober 2000 fra IMOs (International Maritime Organization) juridiske komité, som gjør endringer i 1992-ansvarskonvensjonen og 1992-fondskonvensjonen. Endringene går ut på at avgrensningsbeløpene for erstatningsansvaret for oljesølskader økes med 50,37 pst.

Justisdepartementet foreslår samtidig nødvendige endringer i sjøloven til gjennomføring av resolusjonene.

1.2 Nærmere om forslagene

1992-ansvarskonvensjonen pålegger med enkelte unntak eierne av oljetankskip objektivt ansvar for oljesølskade, og eierne må ha ansvarsforsikring. Eierens ansvar er avgrenset oppover til et maksimumsbeløp for hver hendelse, som øker med størrelsen på skipet. Maksimalbeløpet i dag er på 59,7 mill. SDR for de største skipene, eller rundt 500 mill. kroner.

Når skadene er større enn dette, kan de skadelidte få dekket mertapet fra Det internasjonale erstatningsfond etter reglene i 1992-fondskonvensjonen. Også her gjelder det en grense for ansvaret. Samlede utbetalinger til de skadelidte etter en hendelse er 135 mill. SDR (rundt 1,3 mrd. norske kroner). Denne grensen

blir i visse tilfeller økt til 200 mill. SDR. Systemet innebærer en deling av ansvaret mellom sjøfartsnæringen og oljenæringen.

I langt de fleste tilfellene av store oljesøl siden oljesølskonvensjonene ble vedtatt første gang i 1969, har avgrensningsbeløpene vært store nok til å dekke alle tapene. Den 12. desember 1999 gikk oljetankeren «Erika» på grunn utenfor Frankrike og slapp ut 19 800 tonn olje. På bakgrunn av denne ulykken, fant medlemsstatene i IMO at tiden var inne for å øke avgrensningsbeløpene, og det ble vedtatt å øke ansvarsbeløpene i konvensjonene med 50,37 pst.

Medlemsstatene i IMO har frist til 1. mai 2002 for å protestere dersom de ikke godtar endringene. Regjeringen foreslår at Stortinget vedtar at Norge godkjenner endringene. Endringene trer i kraft 1. november 2003, med mindre det skulle komme inn protester fra minst en fjerdedel av medlemsstatene. Departementet regner ikke dette som sannsynlig.

Forslag om at Norge godtar økningen av avgrensningsbeløpene har vært sendt på høring. AS Norske Shell er kritiske, men det har ellers ikke kommet innvendinger mot forslaget.

Økningen av grensen for eierens ansvar kan føre til noe høyere forsikringspremier for eiere av oljetankskip. Økningen av avgrensningsbeløpene for Det internasjonale erstatningsfond kan føre til at de avgiftene til fondet som oljeimportørene skal betale, kan øke noe.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Anne Hellen Rui og Knut Storberget, fra Høyre,

lederen Trond Helleland, Carsten Dybevig og Linda Cathrine Hofstad, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og André Kvakkestad, fra Kristelig Folkeparti, Einar Holstad og Finn Kristian Marthinsen og fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, viser til at Stortinget i proposisjonen blir bedt om å samtykke i departementets forslag om at Norge skal godkjenne to resolusjoner av 18. oktober 2000 fra IMOs juridiske komité. Komiteen viser til at departementets forslag innebærer at avgrensningsbeløpene for skadeserstatning ved oljesølskader økes med 50,37 pst. Norge var et av de landene som sto bak forslaget om å øke beløpene.

Komiteen viser til at det har vært fryktet at avgrensningsbeløpene i framtiden ikke vil være tilstrekkelige for å dekke alle tap som følger av oljesølutslipp. Komiteen mener det er viktig at erstatningsbeløp settes til et realistisk nivå, slik at det dekker de tapene som kan oppstå. Komiteen støtter derfor forslaget om å øke avgrensningsbeløpene. Komiteen har også merket seg at det i liten grad er motstand mot forslaget blant høringsinstansene, og at for eksempel Norges Rederiforbund uttrykker klar støtte til forslaget.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og rår Odels-
tinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten
(sjøloven)

I

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven)
skal § 194 første ledd lyde:

Eierens ansvar etter § 191 er begrenset til
4.510.000 SDR for skip med tonnasje som ikke over-
stiger 5000 tonn. For skip med tonnasje på mer enn
5000 tonn økes ansvarsgrensen med 631 SDR pr. tonn
over 5000 tonn. Ansvarsgrensen kan likevel ikke i noe
tilfelle overstige 89.770.000 SDR.

II

Stortinget samtykker i godkjenning av resolu-
sjonene av IMOs juridiske komité 18. oktober 2000 med
vedtak om endringer i protokollen av 1992 som endrer
den internasjonale konvensjon om erstatning for olje-
sølskade, 1969, og med vedtak om endringer i proto-
kollen av 1992 som endrer den internasjonale konven-
sjon om etablering av et internasjonalt fond for erstat-
ning for oljesølskade, 1971.

III

Del I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
Del II trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 5. februar 2002

Trond Helleland
leder

Finn Kristian Marthinsen
ordfører

Jan Arild Ellingsen
sekretær